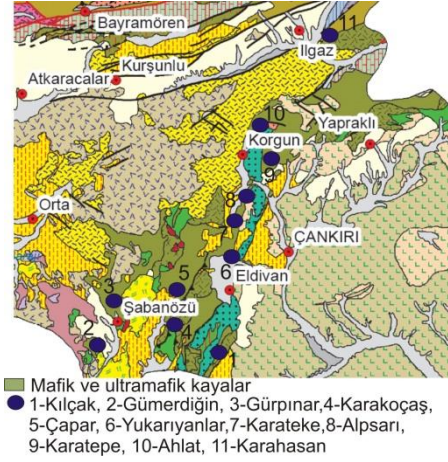

ÇANKIRI İLİ ŞABANÖZÜ İLÇESİ ASBEST MARUZİYETİ

DR.EŞREF ATABEY

Jeoloji Yüksek Mühendisi / Tıbbi Jeoloji Uzmanı

Çankırı batısı, kuzeybatı güneydoğu boyunca yüzeyleyen mafik ve ultramafik kayalar içinde krizotil asbest bulunmaktadır. Ankara Çandır beldesi Kılçak köyü batısındaki mavi renkli karmaşık içinde, Çankırı Şabanözü ilçesi Çapar, Bakırlı, Karakoçaş köyleri arasında kuzey güney doğrultulu zon boyunca, Eldivan ilçesi Yukarıyanlar köyünde, Şabanözü ilçesi Gümerdiğin köyü Gökyar mevkiinde krizotil asbest vardır. Gürpınar köyü batısındaki Akbayır sırtındaki kuzeydoğu güneybatı doğrultulu bir zon boyunca terk edilmiş krizotil asbest yarması vardır. Çankırı batısı Karateke, Gümüşdüven ve Alpsarı köyü arasında ve Korgun kuzeydoğusu Karatepe köyü ile Ahlat köyleri güneyinde batı doğu doğrultulu bir zonda asbest oluşumu vardır.

A

B

A-Çankırı yöresi krizotil asbestli yerler (MTA, 2002c, 1/500.000 ölçekli jeoloji haritasına işlenmiştir

B-Gürpınar köyü (Şabanözü) batısındaki Akbayır sırtı güney kuzey doğrultusunda uzanan terk edilmiş asbest işletmesi (Atabey, 2007b, 2009).

A

B

A- Çankırı, Şabanözü ilçesi Karakoçaş köyü kuzey-güney boyunca uzanan asbestli mavi renkli zon, B- Çankırı, Şabanözü ilçesi Çapar köyünde asbestli kayalar ve asbestli malzemenin evlerde sıva malzemesi olarak kullanımı (Atabey, 2008b, 2009).

Gümerdiğin köyü 2 km güneybatısında Gökyar mevkiindeki asbestli kayalar (A), terk edilmiş bir krizotil asbest ocağı (B) (Atabey, 2007b, 2008b, 2009).

ÖNLEMLER

- 1- Gürpınar batısındaki eski asbest yarmasında asbest tozumasını önlemek için yarma kapatılmalıdır.
- 2- çapar köyünde 4 tane eski-toprak damlı, sıva ve damında asbestli malzeme kullanılmış ev mevcut. Bu evler yıkılıp, rehabilite edilmelidir.
- 3- çapar köyü yakındaki asbestli alanlar yerinde iyileştirme olabilirse üstü toprakla örtülmeli ve yeşillendirilmelidir.
- 4-Gümerdiğin köyü Gökyar mevkiindeki eski asbest ocağı galerisi kapatılmalı, çevresindeki asbest lifleri toplanarak gömülmelidir.
- 5-Karakoçaş-Bakırlı köyleri yakınındaki asbestli alanlardan malzeme alınmaması için köy halkı bilgilendirilmelidir. Köylerdeki var olan asbest kullanılmış birkaç evin ıslahı yapılmalıdır.
- 4- Her 3 köy halkı asbest maruziyeti ilgili bilgilendirilmelidir.

KAYNAKLAR

- Atabey, E. 2009. Türkiye’de asbest, eriyonit, kuvars ve diğer mineral tozları ve etkileri. MTA Yerbilimleri ve Kültür Serisi: 6, 191s. Ankara
- Atabey, E. ve Ünal, H. 2008. Batı Anadoludaki Jeolojik Unsurlar ve Halk sağlığı Projesi, 2006-2007 yılı araştırmaları Tıbbi Jeoloji Etüt raporu, MTA Rapor No: 11067.